

Sommar 2020

Månadsbladet

Tips från Riksföreningen:

Påverka klimatkampen genom att dela dina naturbilder - senast 5 juli!

Jag vill tipsa om kampanjen Force for nature som är i full gång och som ni gärna får hjälpa till att sprida vidare till alla ni känner. Se länk för mer info:
<https://www.naturskyddsforeningen.se/forcefornature>

Kort sagt går det ut på att dela sina naturbilder på instagram, genom att tagga inlägget **#forcefornature** och **#godelisverige** så skänks 100 kr till Naturskyddsföreningen från God El. Det finns 250 000 kr i potten och kampanjen håller på fram till **5 juli**.

I skrivande stund (17 juni) har vi precis passerat 100 000 kr. Hjälp gärna till att tömma potten så vi kan göra viktiga saker för pengarna. Ett enkelt sätt att skänka pengar utan att öppna sin egen plånbok. Kontot behöver vara öppet.

Stort tack på förhand och Glad sommar!

Linnéa Grahn,
Projektledare Företagssamarbeten
linnea.grahn@naturskyddsforeningen.se

KALENDER

6 juli - 9 aug	Länskansliet är sommarstängt
19 sept	Håll Sverige rent-dagen,
26 sept - 4 okt	Miljövänliga veckan
3 okt	Stora bytardagen
22 - 25 okt	Natursnoksledarutbildning Snok 1, m m Tollare, Stockholm

KURS - att guida personer med olika funktionsvariationer

Är du föreningsguide verksam inom kommunerna Sollentuna, Upplands Väsby, Vallentuna, Österåker, Danderyd, Täby och Vaxholm? Då har du möjlighet att anmäla dig till en kostnadsfri kurs där du får lära dig mer om att guida personer med olika funktionsvariationer.

Vill ni ge fler möjligheten att upptäcka den fantastiska naturen i Angarn-, Rösjö- och Bogesundskilarna? Vill ni lära er mer om att guida personer med olika funktionsvariationer? Då kan den här kostnadsfria kursen vara något för er!

För vem: För er föreningar som verkar i Angarn-, Rösjö- och Bogesundskilarna och redan erbjuder guidningar till medlemmar och allmänheten i ert program. Ni som deltar bör vara relativt vana guider.

Syfte: Att ge fler möjligheten att upptäcka naturen i de gröna kilarna och därmed även värna om dem genom att utbilda guider att ha guidningar anpassade för fler.

Kursupplägg:

- **Lördag 29 augusti:** En heldagsträff där ni får verktyg för att genomföra tillgängliga guidningar.
- **Hösten 2020:** Ni föreningar genomför guidningar med stort stöd från Studieförbundet.

Efter utbildningen har du verktygen för att kunna genomföra en tillgänglig guidning i de gröna kilarna där din förening är aktiv.

När: Lördag 29 Augusti kl.09.00-17.00
med lunchpaus för egen medhavd matsäck.
Var: Naturskolan i Sollentuna.

Intresserad? Maila sofia.arnsten@studieförbundet.se eller ring Sofia på 08-555 352 67.

Kursledare är **Sofia Arnsten**, projektledare "Naturen på lika villkor" som jobbar med att tillgängliggöra naturen i Stockholms Län för personer med funktionsvariation. **Katrin Jones Hammarlund**, projektledare på SLU Centrum för naturvägledning.

Maxantal 15 guider som får delta i utbildningen, en del av utbildningen kommer att vara inomhus och en del utomhus, så kläder efter väder gäller.

Vi håller koll på utvecklingen av Covid-19 och rättar oss efter uppmaningarna. Vid ett högt tryck på platserna så kommer vi begränsa deltagarantalet per förening.

Detta är ett samarrangemang mellan Studieförbundet i Stockholms län, Samverkan i Angarn-, Bogesunds- och Rösjökilarna och SLU Centrum för naturvägledning.

Månadsbladet — Nyhetsbrev för Naturskyddsföreningen i Stockholms län

En periodisk tidskrift som kommer ut 10 ggr/år och distribueras med e-post till aktiva i Naturskyddsföreningens kretsar i Stockholms län. **Manusstopp:** den 20:e i varje månad.

Redaktionen: Karin Schmidt red, Maria Bergström, Beatrice Sundberg.

Regionalt kansli: Lillåvägen 44, 128 45 Bagarmossen. Tfn 08-644 52 70

E-post: kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se. Hemsida: <http://stockholms-lan.naturskyddsforeningen.se/>

Ansvarig utgivare:

Beatrice Sundberg
08 644 52 70

UBNR: 21578

(c) Copyright 2009

UPPTÄCK NATUREN I STOCKHOLMS LÄN!

12 JULI – 30 AUGUSTI 2020

CORONATIDER - SÅ HÄR GÖR VI
Vi fortsätter med våra guideturer ute i naturen men vi vill att du som funderar på att delta tar ett eget ansvar.

Kom inte med om du är snuvig och håll dig hemma om du tillhör någon riskgrupp.

I övrigt håller vi lite avstånd från varandra när vi vandrar men har det trevligt i alla fall.

Och känner du minsta tveksamhet att gå med oss så gör en egen tur ut i naturen istället - bra för såväl kroppen som för själen.

SÖNDAG 12 JULI NYHET! **Moraån till Pilkrogsviken**

Följ med Bosse Björnsäter genom Järna ner till Moraåns ravinlandskap förbi Saltå kvarn bort till åns utflöde i Östersjön.

Här låg en gång en krog, en rastplats vid den gamla riksvägen, nu rastar här mest fåglarna som uppskattar att strandängarna hålls betade. Själva åravinen bjuder på en frodig grönska med fina lekbottnar för havsöring och på Enekullarna intill finns över hundra registrerade fornlämningar.

Sammantaget erbjuds här en mycket innehållsrik vandring. Samling vid Järna stn kl 10:16 (tåg fr Sthlm C kl 9:24* med byte i Södertälje hamn). Åter buss 784 från Pilkrogsviken till Järna station och tåg mot Stockholm).

Ca 5 km, 3 timmar

SÖNDAG 19 JULI **Sätraskogen**

I och runt Sätraskogen finns öppna gräsmarker, gamla fårhagar, ekbackar, gammal granskog, strandpromenader, badplatser, ett gammalt varv, en fornborg, en meandrande Sätträå och en liten Skärholmsbäck.

Helena Klangemo leder denna vandring i förortsnatur längs med Mälaren och sjöfartsleden in mot Stockholm. Samling kl 11:00 vid Vårbergs T-bana, avslutning i Bredäng.

Ca 7 km, 4 timmar

SÖNDAG 26 JULI **Bastardsvärmarlandskap**

Ronny Fors leder denna tur förbi Hässelby slott ut i Grimsta gamla by- och herrgårdslandskap där rester av alléer, trädgårdar, gamla torp och stenmurar omges av hållmarkstallskog och gran.

Kulturmarker med lång historia, gamla ekar, fina blomsterängar för fjärilar, lite Mälarstrand och en stadsnära vildmark.

Samling kl 11:00 Hässelby slott (T-bana Johannelund).

Ca 6 km, 3 timmar

SÖNDAG 2 AUGUSTI **Kväll i Hagaparken**

Vandra runt i en av Europas finaste Engelska parker i sällskap med Britta Ahlgren. Hur tänkte Gustaf när han lät anlägga den och varför blev Engelska parker populära i industrialismens barndom?

En kvällspromenad i norra delen av jubilerande Kungliga Nationalstadsparken på spaning efter djur, växter och landskapsperspektiv.

Samling kl 18:00 vid busshållplats Haga Norra (buss 515* från Odenplan, läge A kl 17:54)

Ca 5 km, 2,5 timmar

SÖNDAG 9 AUGUSTI **Blå spåret**

Följ med Ronny Fors på en vandring längs en av Sveriges äldsta vandringleder. Genom Nackareservatet och Erstaviks marker från Hellas till Solsidan.

Förbi klara skogssjöar, gammelskog, torp, igenvuxna hagmarker, skog och hyggen. Samling kl 10:15 vid Hellasgården (buss 401* från Slussen läge F kl 10:00) återresa från Erstaviksbadets hållplats, Saltjöbanan.

Ta med matsäck för två raster.

Ca 10 km, 4½-5 timmar

SÖNDAG 16 AUGUSTI **Norra Djurgården**

Här finns Ornäsbjörk och mistel, universitet och forskare, eko-restaurang och 4H-gård. Lillprins Karl jagade varg i skogen här i slutet på 1600-talet och på 1800-talet anlades ett experimentalfält i Kungliga lantbruksakademiens regi. Och så finns det förstås en väldig massa ekar.

Välkommen på en vandring med Helena Klangemo i världens första Nationalstadspark.

Samling kl 11:00, T-bana Universitetet.

Ca 4 km, 3 timmar

SÖNDAG 23 AUGUSTI **Stengärdesgårdar, hållmarker och sandstrand**

Berika badlivet med att lära dig mer om skärgården! Björnö är lättillgängligt med klippor, hållmarkstallskog, småskaligt jordbrukslandskap och en av Stockholms finaste sandstränder.

Anna Petri visar öns natur och berättar om livet på ett skärgårdshemman.

Samling kl 11:00 vid busshållplats Björnö naturreservat (buss 429X fr Slussen läge O kl 10:23*) alternativt naturreservatets parkering kl 11:20. (Buss tillbaka från reservat kl 16:01*)

Ca 7 km, 5 timmar

SÖNDAG 30 AUGUSTI **Grundämnena och natur**

CO₂ och klimatet, färger på blommor och blad, sura myror och jäsna bär, samt sällsynta jordartsmetaller.

Följ med Jan Holmbäck på en kemi- och naturvandring över Resarös skog och trädgårdar upp till Isterbergets topp och Ytterby gruva där minst åtta av våra grundämnena upptäcktes för första gången.

Samling kl 11:45 vid busshållplats Ytterby (blåbuss 670* fr Danderyds sjukhus, läge F, kl 11:16, byte i Engarn till buss 682).

Ca 3 km, 3 timmar

Storstockholms naturguider

www.utinaturen.nu

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

Att delta kostar (om inte annat anges) 100 kr, 80 kr för medlem i Naturskyddsföreningen och under 18 år fritt. Swishkonto: 123 115 22 22

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board (Visit Stockholm).

Vandringarna genomförs i alla väder, ingen föräranmälan behövs.

Ta med matsäck/fika för turerna över 2 timmar

*) Kan ändras. Kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se/>

Kontaktperson:
Maria Bergström
070-638 0712
mejl: maria.bergstrom@naturskyddsforeningen.se

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län och Studieförbundet.

Länsstyrelsen
Stockholm

Fler tips och aktuell information på:
www.utinaturen.nu

- lättgången, lugnt tempo
- terränggående, snabbare
- mer krävande tur

Foto: Maria Bergström